

PAPER DETAILS

TITLE: Kentsel İyi Yönetim (Gvernance) Modeli

AUTHORS: M Akif ÖZER

PAGES: 163-188

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/287768>

Kentsel İyi Yönetim (Governance) Modeli*

Çev. M. Akif ÖZER*

ABSTRACT

This article argues that nation-state factors play an important role in shaping urban management. Government, governance and institutions; Models of urban governance; Corporatist governance; Progrowth governance; Welfare governance.

GİRİŞ

Son yıllarda, yerel yönetimler, özellikle Batı Avrupa'da hızlı bir şekilde yerel ekonomik yapılanmalarla iç içe girmeye, bu kuruluşlarla mevcut ilişkilerini üst düzeye çıkarmaya başlamışlardır. Makalede, bu gerçek paralelinde yaşanan iyi yönetim (governance)⁽¹⁾ sürecinin nötr olmadığı, görülen tek yanlı çatışmaların ötesinde siyasal değerler taşıdığı ve yansıttığı ileri sürülmektedir. Ayrıca; yönetsel, kurumsal, büyüme sonrası ve refah iyi yönetim modelleri karşılaştırılarak, ulus devlet olgusunun kentsel iyi yönetimin şekillenmesinde önemli rol oynadığı gerçeği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Makalede, kentsel politikadaki farklı sektörler, farklı iyi yönetim modelleri ve yerel siyasal tercih sorunları gözler önüne serilmektedir. Ayrıca, aynı ulusal sınırlar kapsamındaki kentlerin, kentsel politikanın çıktısı olarak değerlendirilen, kentsel iyi yönetimdeki organize olmuş çıkar grupları ile bütünleşmeleri derecesinde farklılaştıkları belirtilmektedir.

* Bu makale, Jon Pierre'nin (Strathclyde Üniversitesi-İskoçya, ve Pittsburg Üniversitelerinde profesör olarak görev yapmaktadır) *Urban Affairs Review* Dergisinin Ocak 1999, 34. Cilt, 3. Sayı, 372-392 sayfalarında yayınlanan "Models of Urban Governance" isimli makalesinin çevirisidir.

(1) Yazarın, makalesinde iyi yönetim(governance) olarak ele aldığı olgu; klasik, geleneksel, hiyerarşik, bürokratik ve şimdiye kadar iyi bir sonuç vermemiş olan yönetim anlayışlarının tam aksine; sivil toplum örgütlerine önem veren ve onların gelişmesine ortam hazırlayan, katılımcılığı teşvik eden, saydamlığı benimseyen, yetki devrinde cömert, yerinden yönetimi temel olarak kabul eden, sonuç verici ve uygulanabilir çözüm yolları üretebilen yeni bir yönetim anlayışını (Aykaç, 1996) ifade etmektedir.

* Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi

Makalede ayrıca, kentsel politikaların ve kentsel iyi yönetim içerisinde kurumların rolü de incelenmektedir. Yazar, son yıllarda hem Avrupa'da hem de ABD'de uygulanan kentsel politikaları karakterize eden kamu-özel sektör ilişkilerinin, kentsel iyi yönetimin hedef ve amaçlarına koşut şekilde anlaşılması gerektiğini belirtmektedir. Makalede kentsel iyi yönetimin çok çeşitli amaçları dört genel modelde ele alınmakta; bunlar yönetsel, kurumsal, büyüme sonrası ve refah iyi yönetim modeli olarak adlandırılmakta ve bu modellerden her birinin kendi yönetim yapısı; katılımcılar, amaçlar, araçlar ve çıktılar bağlamında değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak yazar, kentsel iyi yönetimin farklı modellerinin, yalnızca farklı kentler arasındaki farklı siyasal yönlendirmeleri yansıtmadığını, aynı zamanda kentsel iyi yönetim modelinin taşınması gereken amacın, kentsel siyasal tercihlerin merkezinde olması gerektiğini, kentlerin ve kent yönetimlerinin farklı bölümlerinin farklı değerleri bünyelerinde barındırma eğiliminde olduklarını belirtmektedir. Bu şekilde, makalede çizilen çerçevede, yönetilebilmeden ya da yönetim boşluklarından (Pierce 1993; Warren, Rosentraub and Weschler 1992; Wirt 1974) kaynaklanan sorunların ortaya konulmasına da yardımcı olunmaya çalışılmaktadır.

Uzun yıllardır, iyi yönetim teorileri özellikle Batı Avrupa akademik çevrelerinde, kentsel politika ile birlikte düşünülmüştür (Dowding 1996; Goldsmith 1997; Le Gale's 1997; Stoker 1998). Bu süreçte oluşturulan teoriler, genelde Batı Avrupa yerel yönetimleri için oldukça kapsamlı stratejilere dönüştürülebilen, özel ve kamu kaynaklarının mevcut konumları ve dağılımı şekilleri ile ilgili olarak ortaya çıkmışlardır. Söz konusu kamu-özel sektör ortaklığı üzerine oldukça geniş bir araştırma potansiyeli bulunmasına rağmen, King ve Stoker 1996; Pierre 1994, 1998 gibi çalışmalarda ayrıntılı olarak belirtildiği gibi, kentsel iyi yönetim modelinin hangi siyasal amaçlara hizmet edeceği sorusu henüz yanıtlanmış değildir.

Bununla beraber, kentsel iyi yönetim modelinin daha rahat anlaşılabilmesi için diğer boyutlarının da ortaya konulması gerekmektedir. Bu çalışmada inceleyeceğimiz siyasal süreçlerin anlaşılmasını kolaylaştıran unsurları öne çıkaran kurumsal teori, analitik bazı kolaylıklar da getirmektedir. İyi yönetim teorisi kamu-özel sektör arasında kaynak akışını somutlaştırırken, bu şekilde kurumsal teori, söz konusu süreçlere yön, amaç ve anlam kazandıran değerlerin ve amaçların anlaşılması için bir araç durumuna gelmektedir.

Kentsel politikanın kurumsal boyutu, March ve Olsen (1984, 1989, 1995) ve Peters'in (1996a) çalışmalarında geçen neo-kurumsal teori ile oldukça benzeşmektedir. Buna göre, kurumlar; siyasal davranışı sınırlandıran veya

şekillendiren, değerlerin geleneklerin, normların ve pratiklerin ortak sistemini ortaya koymaktadır. Teorinin savunucuları, kurumlar ve örgütler arasında belirgin bir ayrım yapmaktadırlar (North 1990; Scoth 1995). Bu durumda yapılan ayrımlar, örgütlerin kurumsal bir mantığı olmasını gerektirmektedir (Clarke 1995). Örneğin, gelişmiş ülkelerdeki kentlerde, henüz bu aşamaya gelememiş pazar sektörlerinden daha çok yararlanan sistemlere sahip kentlere göre, daha fazla örgütsel bir kurgunun olduğu gözlenmektedir. Burada kurumlar ve örgütler arasındaki ilişkinin oldukça dinamik olduğunu ve değerler-normlar sistemleri arasında sürekli bir uyumun bulunduğunu düşünmek mümkün değildir. Diğer taraftan ülke yönetimlerinin örgütsel yapıları için de bu söylenenler geçerlidir (Ayrıntı için Pierre ve Park 1997).

Bugün kurumsal teorinin siyaset biliminde önemli bir yere sahip olmasına rağmen, kentsel politikanın kurumsal boyutunun muğlak kalmasına çözüm bulunamıyor (Karşı görüş için Clarke 1997). Kentsel politikada kentler, ulus devlet kentlerine nazaran daha geniş bir içeriğe sahipler. Bu durum ise, ancak, çapraz olarak ülkeler arasında yapılacak karşılaştırmalar sonucu belirlenebiliyor (DiGraetano ve Klemanski 1993; Keating 1991; King 1987). İlginçtir ki, bu alanda yapılan bir çok çalışma, yerel yönetimlerin nasıl yönetildiklerinden çok, ne yönettikleri hususunda farklılaştıklarını göstermektedir (Teune 1995, 16). Eğer kentsel iyi yönetim modelinin amaç ve yöntemleri ülke genelinde aynı olursa ve temel farklılıklar yerel yönetimlerin faaliyetlerine bağlı olarak ortaya çıkarsa, bu takdirde kentsel iyi yönetim analizleri, ülkeler arası farklılıklar üzerinde daha az yoğunlaşır ve daha çok farklı idari, siyasi, hukuksal ve kültürel benzerliklerin nedenlerini ortaya çıkarmak hususunda odaklaşır.

Bu durumda, çok geniş bir şekilde ulus devlet düzeyinde düşünülen kentsel iyi yönetimde kurumlar; kamu örgütlerinin sorumluluklarının farklı hukuki tanımlarının bir sonucu olarak ve anayasal düzenlemelerin bir gereği olarak örgütsel faktörler tarafından güç durumda bırakılmış olacaktır. Oldukça fazla olan örgütsel sorunlar karşısında; demokratik sorumluluk araçları, siyasal otoriteyi iyi yönetim sürecine katabilmek, kentsel politika sürecini yönetimin üst kademelerine taşıyabilmek, bunun yanında kentsel politikada örgütler ve kurumlar arasındaki ilişkileri ve kentsel politikaları şekillendiren örgütsel düzenlemelerin hangi çapta olduğunu belirleyebilmek için gerekli olan unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu bağlamda makalemizin iki temel amacı bulunmaktadır. Birincisi, kentsel iyi yönetim modelinin iyi yönetimin kurumsal boyutunu açığa çıkarabilmektir. Makalemizde yönetim ve iyi yönetim, kurumlar ve süreçler, yerel devlet ve yerel sivil toplum arasındaki ilişkilerin nasıl olduğu belirlenmeye çalışılacaktır. İkinci olarak; kentsel iyi yönetim modelinin içsel ve dışsal boyutlarını bir araya

getiren farklı bir kentsel iyi yönetim tipolojisi tanıtılacaktır. Kentsel iyi yönetimin ulusal ya da kentsel boyutta yapılanması ve bu yapılanmaya olan uyumu, kuralların, değerlerin, fikirlerin ve pratiklerin bir arada olması gerçeği vurgulanacaktır. Böylece, farklı yerel demokrasi türlerine bağlı olarak farklı kentsel iyi yönetim türleri, yerel ekonomik gelişmedeki yerel yönetimlerin rolü ve buna yönelik politikaların farklı türleri, sivil toplum ile olan ilişkilerinde yerel devletlerin rolleri ile ilgili farklı kavramlaştırmalar, diğer taraftan yerel sivil toplum ile yerel yönetimler arasındaki ilişkilerin kavranmasına yardımcı olacak unsurlar, rahatlıkla kavranabilir. Bu şekilde, yerel düzeyde aynı siyasal kültürlerin bile farklılık göstermekte olduğu ve kentlerin politikaları, amaçları ve hedefleri ile ilgili olarak farklı iddiaların bulunduğu rahatlıkla görülebilir.

Burada ortaya konulan temel argüman dört noktada özetlenebilir. Birincisi, kentsel iyi yönetim modelinin, kamu ve özel sektör çıkarlarının koordinasyonunu ve uyumunu sağlayan bir süreç olarak anlaşılması gereğidir. Rejim teorisyenlerinin yoğun bir şekilde tartıştıkları gibi, kentin yönetimi ve özel aktörlerin değişimi, kamu örgütlerinin başarı ile idare edilmesi açısından karşı konulmaz bir süreçtir(Beauregard 1996; Stoker 1995a; Stone 1989). İyi yönetim; yerel otoritelerin toplumsal amaçlarının standardını, özel çıkarları da dikkate alarak, yükseltme yöntemlerinin araştırılma süreçlerini gösterir. Aynı zamanda bir süreç olarak kentsel rejimin kendi hukuksallığını ortaya koyan sosyal değerler ve ekonomik-siyasal sistemler tarafından şekillenir. Bununla beraber, söz konusu stratejiler, yerel otoritelerin yönetme kapasitelerini artırmalarına rağmen, bu örgütleri özel sektörden ve sivil toplumdan gelen baskılarla karşı karşıya getirebilmektedir. Bundan dolayı kentsel iyi yönetim modelinin, kamu-özel sektör sınırında oluşacak baskıları ve amaçları kanalizere edebilen çift yönlü bir yöntem olarak görülebilir. Kentsel politikada özel sermayeye olanak tanıyan güçlü etkiye tanıklık eden genel bir kanı bulunmasına rağmen(ayr. iç. bkz. Jones ve Bachelor 1986; Peterson 1981; Swanstrom 1988; Vogel 1992) kentlerin yerel ekonomik kuruluşlar üzerinde bir kaldıraç etkisinde bulundukları doğrudur(Kantor 1997). İkinci olarak, yerel yönetim kuruluşlarının yeteneklerinin anlaşılabilmesi, kentsel iyi yönetim modellerinin anlaşılmasına bağlıdır. Çünkü bu kuruluşlar kentsel politikanın geleneksel analizlerinin farklı karşılaştırmalarında bile görüldüğü gibi, iyi yönetim içinde anahtar konumdaki aktörlerdir. Kentsel politikanın bu şekil analizleri, yerel devletlerin kurumsal düzenlemelerini rahatlıkla gösterebilmektedir. Çünkü siyasal elitlerin uzun dönemli amaç ve çıkarlarından yola çıkılmaktadır. İyi yönetim perspektifinde, yaklaşım tamamıyla karşıtlığı içerir. Burada anahtar sorular, yerel yönetimlerin kentsel iyi yönetimdeki rolü etrafında şekillenmektedir. Bunun daha da fazlası, kentsel politikanın bu bakış açısını, temel siyaset bilimine ve burada ele aldığımız kurumsal analizlere yaklaştırdığımız takdirde

sağlanır. Üçüncü olarak, kentsel iyi yönetimin farklı kurumsal modelleri; pratiklerin, inançların, normların ve değerlerin farklı sistemlerini tanımlar. Bu değerler sistemi farklı kentsel politika tercihleri ve çıktıları üretir. Örneğin özel sektör çıkarlarının kontrolündeki kentsel iyi yönetim, hakim konumdaki kentsel iyi yönetimden, sonuçlar olarak farklılaşan kentsel politikaları genelleştirir. Kurumsal teoriyi savunanlar; March ve Olsen'in (1989, 1995) kurumsal sistemi, değerlerin ve normların yansımaları olarak görmelerinde olduğu gibi, resmi ve etkin kentsel iyi yönetimin örgütleri yerel topluluklara karşı tipik değerleri ve çıkarları yansıtan unsurlar olarak değerlendirir. Bu açıdan kentsel iyi yönetimin, yerel sivil toplum ile yerel devlet arasındaki ilişkilerde, çok sayıda ekonomik, sosyal, siyasal ve tarihsel unsurları kapsamına almaktadır.

Sonuç olarak bu makalede yazar; kentsel iyi yönetim teorilerinin kentsel politikanın karşılaştırmalı analizlerinde yeni bir yaklaşım getirmesine rağmen, kentsel iyi yönetimin içinde bulunduğu çevresel şartların önemine yönelik bilgilendirmelere de dikkat çekmektedir. Bu alanda ulusal politikalar ve devlet geleneği, kentsel politik ekonomiyi ve kentsel siyasal çatışmayı kapsayan ve yerel kaynak seferberliği için stratejiler içeren (Gurr ve King 1987; Keating 1993; Pikevance ve Preteceille 1991) kentsel politikadaki farklı görüşlerin açıklanmasında en önemli faktörler olarak kalmaya devam etmektedir. Ulus devletler hala etkili bir şekilde yerel siyasal tercihleri sınırlama eğilimindedirler. Bunun da ötesinde, önemli kentsel siyasal tercihleri ve bu amaca hizmet eden yerel seçkinleri barındıran (Molotch 1990) politika tercihlerinde, aynı eğilimlerini devam ettirmektedirler.

YÖNETİM-İYİ YÖNETİM VE KURUMLAR

Son yıllarda siyaset bilimi, bilimsel yoğunlaşma açısından iki düzenlemeye tanıklık etmiştir. Bunlardan birincisi, oldukça pragmatik bir değişiklik olarak, siyasal kurumlarda çıkar kavramının yeni boyut kazanmasıdır(March ve Olsen 1984, 1989, 1995-ayr.iç. Peters 1996, Rothstein 1996). Kurumlar, kamusal politikalara dönüşme eğilimi olan pratikler, normlar ve sosyal değerleri birleştirmektedirler. Daha da ötesinde, yeni kurumsal teorisyenlerine göre kurumları siyasal aktörler olarak görme, yalnızca dışsal değişimlerin etkisi ile olmuyor. Ayrıca örgütlerin dışsal çevrelerine hakim olma eğilimleri de bu duruma neden oluyor(March ve Olsen 1989). 1920 ve 1930'lu yılların kurumsallığına benzer şekilde, kurumsal sistem ile ilgili analitik sorunlar ortaya çıktığında, 1980 ve 1990'lı yıllarda kurumları ve kurumsal düzenlemeleri; siyasal çıktılarda, devlet-toplum ilişkilerinde ve yönetme yeteneklerini açıklayıcı özellikler içeren değişim kümelerinde etkili olduğu farkedilmiştir (Peters 1996a). İkinci önemli değişiklik ise, farklı analitik ve kurumsal

düzeylerde, iyi yönetim konsepti etrafında yoğunlaşan çok sayıda çalışmanın gerçekleştirilmesidir. İyi yönetim ile ilgili düzenlemeler, eşgüdüm ve kontrol süreçlerini kapsamaktadır (Rhodes 1997). Böylece iyi yönetim teorisyenlerine göre, temel noktalarda düzenleme ve eşgüdüm süreçlerini analiz ettiğimizde, iyi yönetim sürecinde ülke yönetimlerinin rolünün ampirik bir sorun olarak ele alındığını görüyoruz (Campbell, Hollingsworth, ve Lindberg 1991; Hollingsworth, Schmitter, ve Streek 1994; Hyden 1992; Kooiman 1993; Rhodes 1996, 1997).

Yerel yönetimlerden kentsel iyi yönetime doğru olan değişim birçok önemli sonuç doğurmuştur. En başta, rejim teorisi, yerel devlet teorileri ve kentsel politik ekonomi sorunsalı genel analitik çerçevede bir araya getirildi. Bu şekilde kentsel politikaya yaklaşan iyi yönetimin, yerel topluluklarda değişim sağlayabilecek yerel otoritelerin yeteneklerinin çeşitli sınırlılıklarına dikkat çekmiştir.

İyi yönetim üzerinde yoğunlaşma, kavramsal basitleştirme ve indirgeme riskleri ile karşı karşıya kalmamıza neden olmaktadır. Eğer iyi yönetim kabaca tanımı ile, herhangi bir kamu-özel sektör ilişkisini bir anlamda burada yaşanan mübadeleyi ifade ediyorsa, bu durumda karşı karşıya kaldığımız tüm ilişkilerin iyi yönetimi içerdiğini söyleyebiliriz. Kamu ve özel sektör arasında yaşanan sürekli bir mübadele, politikaların formülasyonu ile uygulama araçları arasındaki sıkı bağları daha da güçlendirir. Çünkü birçok politika, yerine getirilme sürecinde, son aşamada şekillenmektedir (Pressman ve Wildavsky 1973; Lipsky 1980). Bundan dolayı, kentsel iyi yönetimin dikkatli yapılmış analizlerinde, çizilen bu çerçevenin niçin ve nasıl kentsel politikaya yeni yaklaşımlar getirmekten çok daha olumlu katkılar sağlayabileceği hususuna dikkat çekilmektedir.

Kısaca kentsel iyi yönetim teorileri, siyasal süreçte kamu ve özel sektör ilişkilerinde ve politikaların yürütülmesi üzerinde ağırlığını hissettirir. Kamu-özel sektör ilişkileri, genel anlamda yönetim görevinin başarılması için oldukça önemli görülmektedir. Bununla beraber, farklı iyi yönetim süreçlerinin içerdiği farklılıklar, katılım ve etkilerinden dolayı, bu süreçleri içeren ekonomik, siyasal ve ideolojik çerçeveye bakmak gerekmektedir. Bu değerler sistemi, kentsel iyi yönetimin kurumlarını meydana getirmektedir. İlerleyen bölümlerde, kentsel iyi yönetimin farklı modelleri incelenecek, bu çerçevede yerel yönetimlerin farklı rolleri ele alınacaktır.

KENTSEL İYİ YÖNETİM MODELİ

Çalışmamızın bu bölümünde kısaca dört farklı iyi yönetim modelini tanımlamaya çalışacağız. Bunlar; yönetsel, kurumsal, gelişme sonrası ve refah iyi

yönetim modelleri. Bu modeller daha sonra ayrıntısına ineceğimiz dört farklı kentsel iyi yönetim kuramından yola çıkılarak belirlendi. Modeller, farklı ülkelerde, farklı yerlerde, farklı sektörlerde, kentsel iyi yönetimin ideal tipleri olarak değerlendirilebilir.

Gerçek yaşamda, kentsel iyi yönetimin bu dört modelden herhangi birini andırdığını görünce şaşırılmamak gerekir. Daha önceki söylediklerimizi tekrarlırsak, kentler, kent yönetimlerinin farklı bölümlerinden desteklenen farklı iyi yönetim modelleri arasındaki çatışmaları gözler önüne sererler. Benzer bir şekilde yıllardır kentler, ulusal ya da kentsel rejimlerdeki değişiklikler paralelinde bir kentsel yönetimden diğerine doğru yönlendirilmişlerdir. Sonuç olarak, bazı kentsel iyi yönetim modelleri çok açık bir şekilde, bazı sektörlerde diğerlerinden çok daha uygun düşerler.

Bu şekilde farklı modellerin yalnızca belli bir ulusal yapıya ya da her hangi bir kentsel politik ekonomi modeline uygun düşmediğini görüyoruz. Aynı zamanda yerel otoritelerin başka uzmanlık alanlarına da uygun düşerler. Her kentsel iyi yönetim modeli dört değişik ölçütte tanımlanmaktadır. Bunlar; anahtar konumdaki katılımcıların rolü, iyi yönetimi karakterize eden amaçların bir araya getirilmesi, bu amaçların yerine getirilmesi için gerekli araçların temin edilmesi ve bu farklı modellerden en genel çıktıların sağlanması.

YÖNETİMSEL İYİ YÖNETİM MODELİ

Keating'in de belirttiği gibi (1991, Bölüm 1) yerel yönetimler iki boyut çerçevesinde değerlendirilmektedir. Birinci boyut, oldukça demokratik ancak siyasallaşmış çatışmanın yönetiminde önemli bir araç olarak yerel yönetimi betimleyen katılımcılığı öne çıkarıyor. Diğer boyut ise, yerel yönetimleri; yerel hizmet üretimi ve dağıtımında ihtiyaçlarla ve çıkarlarla ilgili sorunların çözümünde rol oynayan kamu kuruluşları olarak gören yönetsel bakıştır. Yerel yönetimlere yönelik bu iki farklı bakış, farklı yerlerde, her ne kadar tutarsız olmasalar da, yerel otoritelere ihtiyaç duyarlar. Bu gerilimin sonucu olarak, reform çalışmalarında iki bakış açısından hangisine öncelik verileceği hususunda bir kısır döngü oluşur.

Yaklaşık on-onbeş yıldır, yerel yönetimlerin demokratik-katılımcı boyutu üzerinde yönetsel bakış açısı hakim olmaya başlamıştır. Bu durum özellikle ulus devletin gelişmesi ve sonrasında yerel yönetim düşüncesindeki değişime paralel olarak önemli mali krizlerin doğmasına neden olmuştur (Sharpe, 1998). Bu kriz, bireysel çıkarlara yönelik siyasal gerekliliklerden birçok ülkenin uzaklaşması sürecinde görülen yaygın oriyantasyon çalışmaları sonucu katlanarak büyümüştür (Dalton, 1996). Bu gelişmeler; kentsel politikalara ve yerel

otoritelere, yeni kamu yönetimi şeklinde kuramlaştırılan pazar tabanlı düşüncelerin çeşitliliği şeklinde yansımıştır (Pollitt, 1990). Yeni kamu yönetimi ya da Peters'in de belirttiği gibi (1996b,28) "generic"yönetim, (çünkü yeni kamu yönetimi felsefesinde yönetim sektörler dışında özel bir amaç olarak algılanır) müşterilerin ön plana çıkarılmasına ve farklı hizmet sağlayıcıları arasında rekabet sağlanmasına vurgu yapar (Osborne-Gaebler 1992). Burada amaç, belirli kamu görevlileri arasında tercih yapmak ve kimlere hangi hizmetlerin sunulacağından çok, müşteri tercihinin göre tüketicilerin ve üreticilerin kentsel hizmetleri arasında sanki bir alış-veriş gibi pazar ve kamu tercihi tarzı oluşturmayı sağlamaktır.

Yeni kamu yönetimi stratejisinin odağında yer alan; fiyat, verimlilik, talep ve profesyonel yönetim üzerinde yoğunlaşma, yönetimin her düzeyinde kamu hizmeti üreticilerine çok açık bir şekilde yeni olanaklar sunmakta, öneriler getirmektedir. Kentsel hizmetlerin hızla artışı, bazı yerel otoritelerde örgütsel gevşemelere neden olabilmektedir. Bunun yanında, vergi düzeyi ve kamu harcamalarındaki artış sorun olduğunda ve siyasilerin desteği, bunu bağlı olarak organize konumları zayıfladığında, artan fiyatlar tamamıyla hizmet üretiminde profesyonelliği gerektirmekte ve bu strateji özellikle kamu finansmanının sağlanması ve kamudaki güvensizliğin giderilmesinde oldukça önemli olmaktadır.

Bununla beraber yönetsel iyi yönetim, yerel otoriteler için bir meydan okuma zemini oluşturuyor. Yeni kamu yönetimi, hizmet üreticilerinin, temel rolleri kentsel hizmet üretimi için uzun dönemli amaçların ortaya konmasını sınırlandırmak olan kamu görevlilerinin ancak bir kol boyu uzaklıkta çalıştıklarını öngörmektedir. Bu sınırlı ölçüler çerçevesinde, hizmet üretimi üreticiler ve tüketiciler arasında pazar tabanlı iletişimden geçerek gerçekleşmektedir. Açıkçası seçilmiş görevlilerin marjinal bir hale gelmesi, Batı Avrupa'da ve ABD'de farklı müteşebbislik türlerine ve farklı sonuçlara yol açmaktadır. Çünkü, yerel politikada çok farklı faktörler rol oynamaktadır. Batı Avrupa'da kentsel politika, ABD'de çok sayıda seçilmiş kamu görevlisi bulunmasına rağmen, bu ülkedekinden çok daha kuvvetli siyasal vurgular içermektedir.

Sorumluluğun alternatif modellerini tanımlarken genel bir sorunla karşı karşıya kalmaktayız. Yeni kamu yönetimi, yönetsel iyi yönetimin; müşteriye kamu hizmeti sunulurken doğrudan ve etkili girdiler sunmasına rağmen, geleneksel yerel yönetim sistemi ile karşılaştırıldığında (Osborne ve Gaebler 1992), sorumluluğun ve siyasal kontrolün nasıl tanımlanması üzerinde yoğunlaşma eğiliminde olduğunu görüyoruz(Peters ve Pierre 1998). Aksi takdirde, seçilmiş görevliler fiilen kontrollerinde olmayan hizmet üretiminden sorumlu tutulabilirler mi?

İkinci bir sorun, yönetsel iyi yönetimin, örgütlerin içinde ve dışında profesyonel yönetim unsurları üzerinde yerel otoritelerin bağımsız bir şekilde yer almasını sağlamasıdır. Hukuk ve kamu yönetiminde eğitim gibi kamu istihdamı ile ortak geleneksel nitelikler kamu hizmetlerinin üretime ve dağıtımında söz konusu olan iş idaresi ideali gibi ağırlık taşımaktadır. Diğer bir bakış açısı ile bu durumun kısa dönemli bir sorun olduğu görülebilir. Bununla beraber, özel sektörün yaşadığı benzer sorunları ve çözüm yöntemlerini dikkate alabiliriz. Çünkü bu profesyonel gruplar, kamu sektörü sorunlarını gerekli süreçlerden geçirerek analiz ediyorlar. Yeni kamu yönetimi anlayışı ile tanışılınca söz konusu bu iki örgütsel ve profesyonel kültür arasında kolayca çözilemeyen sıkı ilişkiler gündeme geldi. Kamu sektörüne içsel olarak atfedilen söz konusu bu değerler, karşılıklı olarak yoğun iş yönetimi düşüncesine oldukça yabancıdır.

Sonuç olarak, yeni kamu yönetimi anlayışının kentsel politikalar içerisine çekilmesi, bir çok ülkede mevcut olmayan bazı yerel yönetim türlerinde esneklik gerektirmektedir. Müşteri tercihi, örgütsel sorunlara oldukça uzaktan bakan yerel yönetimlere şüpheli bir yaklaşım getiriyor. Örneğin, ailelere çocuklarını gönderecekleri okulları önermek, yerel otoritelerin ortak, nüfus tabanına dayanan planlama sisteminde olduğu gibi, benzer derecelere sahip planlama eğitimine gerek olmadığını gösteriyor. Kesin olmayan bu duruma rağmen, kamu örgütleri, talebin büyük olduğu hizmet bölgelerinde, kaynakların tahsisinde yeteri kadar esnek olmak zorundadırlar. Yeni kamu yönetiminde yaşanan mücadelelerde, esnek yönetime benzer bir mazeret, sürpriz olarak görsek de, hala geçerliliğini sürdürüyor.

Kısacası, yönetsel iyi yönetimin yalnızca çok az işlevleri olan seçilmiş görevlilere karşı uyum gösteriyor. Söz konusu olan, özerk yönetim standartlarına uygun performans çıktısıdır. Yönetsel iyi yönetim özel sektör-kamu sektörü ayrımını bulanıklaştırmıştır. Bu durum sadece ideolojik açıdan değil, aynı zamanda hizmet sağlayıcılarının ve müşterilerin pazar aktörleri olarak ve gelişimin temel kriterlerini pazar tabanlı algılayarak gerçekleştirmiştir.

Katılımcılar: Yönetsel iyi yönetim, siyasal katılımın ötesindeki profesyonel katılıma vurgu yapar. Yeni kamu yönetiminin "yöneticilerin başarısına izin vermek" şeklindeki slagonu bu düşüncenin felsefesini sergilemektedir (Osborne ve Gaebler 1992). Yönetsel iyi yönetimdeki bu anahtar konumdaki yöneticiler, kamu hizmetlerinin dağıtımını ve üretimini üstlenen örgütlerin yöneticileridir.

Amaçlar: Yönetsel iyi yönetimin amacı, kamu hizmeti üretimi ve dağıtımını, bu hizmetlerin gerçek müşterilerin tercih ettiği ürün ve sağlayıcı standardını, mümkün olan en üst etkenlik derecesinde artırmaktır. Bu hedeflere

ulaşmada anahtar strateji, kamu-özel sektör ayrımını en alt seviyeye çekmek, örneğin özel sektör yönetim stratejilerini kamu hizmeti üretimi ve dağıtımında kullanmaktır. Yönetimsel iyi yönetimin, ayrıca kamu sektörüne güven duyulmasını, sunduğu hizmetleri, birçok müşterinin istediği tarzda ve sınıfta yapabildiğini göstermek suretiyle yeniden sağlamak amacıyla olduğu da belirtilmektedir.

Araçlar: Yönetimsel iyi yönetimin çok çeşitli araçlarla gerçekleştirilmektedir. Seçilmiş bazı kamu hizmetlerinin sağlanması amacıyla, kar amaçlı örgütlerle sözleşme yapılması, kamu sektöründe yönetim pozisyonunu geliştirmek için yeni stratejiler geliştirilmesi, bu pozisyonlarda karar yetkilerinin artırılması, iç pazarlarda ve diğer rekabet alanlarında (kamu sektörü içinde) ve kamu-özel sektör hizmet sağlayıcılarında ve diğer seçilmiş görevlilerin rollerinin yeniden tanımlanmasında stratejiler belirlenmesi gibi araçlar söz konusudur.

Çıktılar: Yeni kamu yönetiminin ve kamu hizmeti üretiminde yönetsel devrimin sistemli bir gelişimi henüz açıkça ortaya konulamadı. Yönetimsel iyi yönetim, belki hizmet üretiminde verimliliğin artmasına yardımcı olabiliyor. Ancak bu yeterli değil. Çünkü yalnızca özel sektör deneyimini kamu sektörüne getiriyor. İç pazarlardaki ve müşteri tercihlerindeki verimliliğe bağlı olarak, söz konusu etkiler hala kesin değil. Bununla beraber, yeni kamu yönetimi; kamu sektörü örgüt kültürüne hakim olan modası geçmiş, klasik ideallerin sorgulanmasının yapıldığı reforma yönelik tartışılan bir strateji konumunda bulunmaya devam ediyor.

KORPORATİST İYİ YÖNETİM MODELİ

Kentsel iyi yönetimin bu modeli, Batı Avrupa'nın küçük sanayi bölgelerinde görülen gelişmiş demokrasi uygulamalarının tipik bir örneğidir. Bunlar; tarihsel olarak geniş ve hantal kamu sektöründen oluşan, ayrıntılı politikalar izleyen, oldukça kapsamlı refah devletini öngören, yüksek derecede siyasal yönü olan, katılıma dayalı ve güçlü gönüllü kuruluşları içeren, güçlü devletçi gelenek tarafından ortaya konulan siyasal sistemlerdir. Ancak, ülke yönetimlerinin farklı düzeylerde gerçekleşen birliğini; sıkı ilişkiler içerisindeki toplu siyasal kültürlerden doğan siyasal model yerine koymanın asıl nedeni olarak kabul etmek mümkün değildir (Elder, Thomas ve Arter 1982; Katzenstein 1984, 1985; Olsen 1986).

Korporatist iyi yönetimin diğer belirleyici bir özelliği de, yerel yönetimlerin ilk dağıtım sektörlerinde görülmektedir. Örgüt üyelerinin çıkarlarını artırma ve güvenli bir şekilde koruma üzerinde bir vurgu bulunmasına rağmen, geniş

anlamda katılımcı demokrasiye yönelik bir kesinlik söz konusu. Örgütler yüksek düzeyde toplu katılım sağlayan geleceğe yönelik örgütler olma eğilimindedirler (Coser, 1956). Korporatist iyi yönetim; kentsel politika sürecinde, yerel yönetimleri sosyal ve organize olmuş çıkar gruplarını kapsayan politik ve demokratik bir sistem olarak kabul eder. Çıkar kavramının tarifinde karşımıza çıkan katılımcı yerel demokrasi fikri, bu kentsel iyi yönetim modelinin odağında yer alıyor. Siyasal tartışmalar, bu çıkarlar arasında pazarlık süreci olarak değerlendirilmekte (Hernes ve Selvik 1983; Villadsen 1986) ve yerel yönetim ile özel sektör kamu sektörü ortak hareket planı oluşturmak ve birleştirmek aracı olarak değerlendirilmektedir. Bu belirlemede anahtar kriter, katılımcı yerel demokrasi ideallerini yansıtan kentsel politikalar ve yerel yönetimler boyutunda karşımıza çıkmaktadır.

Korporatist iyi yönetim de içsel bir sorun olarak mali disiplin görülebilir. Bütün temel çıkarların dağıtıcı politikalar ile elde edilebileceği yönünde uzlaşma mevcuttur. Kamu harcamaları üzerinde önemli girdi elde eden gönüllü kuruluşlar arasında rasyonel çıkar ilişkileri bulunmasına rağmen, örgütlerin çıkarlarının bazı unsurlara bağlı olması dışında, kentsel devlet gelirleriyle ilgili tartışmalarda katılımı ön plana çıkaran az sayıda gelişme var. Bu şekilde katılımı geri plana koyan çıkar ilişkileri, kentsel iyi yönetimde önemli sorunlara yol açıyor. Çünkü bu durum kamu çıkarını bölmekte ve yerel yönetimlerin çıkar amaçlı örgütler ile pazarlık gücünü zayıflatmaktadır. .

İkinci bir sorun, tartışılır bir şekilde, toplu siyasal tercihin yoğun olarak ele alınan bir model olmasıdır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, çıkar gruplarının gelişmeye yönelik eğilimleri yalnızca toplu bir çıkar değil, aynı zamanda bir iyi yönetim formu olarak katılımcı demokrasi örneği! Bununla beraber, yerel yönetimlerin gelirlerinde zamanla görülen azalmalar, çıkar gruplarının gelirlerinde de azalmaya yol açmıştır.

Rasyonel kentsel korporatist iyi yönetim, en başta örgüt üyeliğinin çıkar sağladığını ortaya koyuyor. Bu yüzden de, örgüt stratejileri, yönetimin farklı bağımlılıklar içeren değişik ekonomik geçerlilikleri değiştirebilir. İskandinavya ülkelerinde, örneğin, çıkar grupları özürü insanlara hizmet için, yerel yönetimler, kendi müşterilerine de hizmet için, birlikte çalıştılar. 1980'lerin sonuna doğru yerel yönetimlerin yoğun mali baskılara maruz kalmaları, bununla beraber, örgütlerin çıkar stratejilerini yeniden belirlemeleri; devleti, sakat insanlarla yerel otoritelerin haklarının savunulduğu yasal düzenlemeler yapmaya zorlamıştır. Bu şekilde korporatist iyi yönetimde bir çıkmaz olarak, toplumsal iyiye yakın ikincil bir önem de olsa, çıkarı dar ve seçici bir şekilde ortaya koyan aktörlerin kenti bağımsız kılmalarında engeller görülmesidir. Bunun yerine, yerel otoriteler üzerinde araçsal bir bakış geliştirilmekte ve kentsel iyi yönetim bu düşünceler etrafında gelişmektedir.

Katılımcılar: Korporatist iyi yönetimin açıklayıcı özelliklerinden birisi de katılıma yönelik doğal yapısıdır. Bu, politik süreçte yerini alan, en tepede yalnızca örgütsel liderlik olan, sıkı siyasetten çok örgütler ötesi nitelik taşıyan, toplu katılımı içeren, iki tekerlekli bir katılım modelidir. En gelişmiş formunda, siyasal kurumların gerektirdiği, sınırlı ancak doğrudan ortaya konmuş kamu otoritesinden hoşlanan çıkar gruplarını öngörmektedir.

Amaçlar: Korporotist iyi yönetimin temel amacı, örgüt üyeliği çıkarlarının kentsel politikaları ve hizmetleri şekillendiren, dağıtıcı ve sağlayıcı yönünün olmasıdır. Sosyal grupların bünyeleri ve sözkonusu süreçte tam olarak yer almayan çıkarların ihmal edilme eğilimi söz konusudur. Korporotist iyi yönetimin programları koordine etmeye hizmet eder ve yerel yönetimler ile organize çıkar gruplarına yönelik faaliyette bulunur. Çünkü iki tür aktörde kentsel politikada ve kamu hizmetlerinin dağıtımında yer almaktadır.

Araçlar: Korporotist iyi yönetimin kapsayıcı doğasında belirgin çıkar grupları temsil edilmiyor. Aynı zamanda iyi yönetimin anahtar aracı olarak hizmet ediyor. Bütün aktörleri ve çıkarları kentsel politika sürecine getirmek, kentsel politik tercihte yüksek derecede sivil toplum kabulü yaratıyor. Bu şekilde tartışma süreci oldukça sıkıcı olmasına rağmen, politikaların yürütülmesi, diğer iyi yönetim modelleri ile karşılaştırıldığında, sorunsuz sürüyor. Çünkü anahtar sosyal aktörler politika sürecinde yer alıyorlar. Korporotist iyi yönetimde en önemli araç, örgütlerin kendi kendilerine sistem içermeleridir. Çok geniş insan ve mali kaynakların kontrolü için, bu örgütler, Almanya ve İsveç'te bazı spor ve boş zamanları değerlendirme sektörlerinde olduğu gibi, kamu hizmeti dağıtımında sorumluluk taşıdığı kabul edilmektedir.

Çıktılar: Korporotist iyi yönetim mali disiplini azaltır. Bütçeyi dengeleme, genelde mümkün olmaz. Çünkü, seçici kamu harcamalarını destekleyen önemli bir ilgi bulunmaktadır. Fakat kamu gelirlerini harcamalara uyduracak güçlü dürtüler çok az. Bunun ötesinde korporotist iyi yönetim sıkça, bazı örgütsel çıkarlarla, diğer taraftan bazı sosyal gruplar arasında eşitsizliklere yol açıyor.

GELİŞME ÖNCESİ İYİ YÖNETİM MODELİ

Burada ele aldığımız dört iyi yönetim modeli arasında, kentsel politikalara yönelik olarak en uzakta olan gelişme öncesi iyi yönetim modelidir. Geçmiş yıllarda bilim adamları arasında, özellikle ABD'de, kentsel büyümede merkez vesayetinde bulunmanın ve dar alanda kentsel politik ekonominin etkinliği ile ilgili yoğun tartışmalar yapılmıştır.

Burada temel sorun, belki de ana sorunlardan birisi kentsel politik ekonominin izlediği kentsel tercihlere olan uzaklık veya Peterson'un (1981,23)

da belirttiği gibi, kentlerin ihracat endüstrilerinin çıkarları ile kendi çıkarlarını eşitlemeye çalışan aşırı basitleştirmelerdir. Tartışmanın diğer tarafında, siyasal sorunların engellenmesinde, ortak karar ve stratejilere bağlı olarak kapitalist ekonominin güçlü etkisinin bilinmesine rağmen - siyasal tercihi ön planda tutan yapısal ekonomik düzenlemelerin çözüm olarak görülmesidir (Ayr. iç. Jones ve Bachelor 1986; Mollenkopf 1983; Parkinson ve Judd 1988; Pagano ve Bowman 1995; Stone ve Sanders 1987; Stone 1989; Swanstrom 1988, 1993).

Siyasal tercihin varlığı ile ilgili sorun oldukça önemlidir. Çünkü iyi yönetim tamamıyla karar verme ile ilgilidir. Birçok tercihte yalnızca siyasal tercihin ağırlığı bulunmaz. Aynı zamanda hangi stratejilerin izlenmesi gerektiği (Pagano ve Bowman 1995) ve söz konusu süreçte hangi aktörlerin yer alacağı hususu da açıklık kazanır. Stone'a göre kentsel ekonomik gelişmede siyasal tercih, pazar güçleri ile devlet gücünü kullananlar arasında uyumu sağlayan düzenlemelerin oluşturulmasını sağlar. Gelişme öncesi iyi yönetim, bu gibi siyasal ve ekonomik güç arasındaki uyumu kolaylaştıran düzenlemelerden oluşmaktadır.

İyi yönetimin siyasal tercihlerden soyutlanmış kararları içeren karar yapım sürecini tasarlar. Fakat hiçbirinin önemli siyasal bir kolu yoktur. Yani kent, ilk yer olarak ekonomik gelişme sürecinde yer almaktadır. İngiltere ve İskandinavya ülkelerinde olduğu gibi yerel yönetim sistemlerinde, sağ kanattaki politikacı seçkinlerce faal olmamak tercih edilmiş. Bu siyasal elitler bazan kentlerin pazar ekonomisi içinde devreye girmeyeceğini düşünmüşler. Sol siyasal liderler ise sıklıkla aynı sonuca varmışlar fakat özel sektörlerle işbirliğini kolaylaştıran platformlarda, özel sermayenin kentsel politika içerisinde öncelikli role sahip olduğunu göstermişlerdir (Parkinson 1990; Pierre 1992a). Kentler için yerel ekonomik gelişmede yer alma kararı verebilmek ve bu süreçte karşılaşacakları birçok siyasal sorunu giderebilmek, temel olarak ekonomik gelişme stratejisine ve iyi yönetimin yapısına bağlıdır.

Gelişme öncesi iyi yönetimin, kamu ve özel sektör ilişkilerinde belirgin olarak ortaya çıkmaktadır. Bu ilişkinin siyasal-sosyal ön koşulları, devletin pazarlar içinde varlığını ve devletin pazarları kapsamı ile ilgili geleneklerine bağlıdır (Savitsh 1998). Gelişme öncesi iyi yönetimle ilgili olarak yerel siyasal tercih, farklı aktörler kapsamında, derecelerini, kısa ve uzun dönemli farklı amaçlar arasındaki tercihini, farklı yönetim düzeylerinde kentsel ilişkilerin özelliklerini (Gurr ve King 1987; King 1987; Stone 1987), veya kentin diğer stratejileri tamamlayıcı şekilde uluslararası bir strateji geliştirme girişimlerini kapsar. Böylece iyi yönetim perspektifinde, siyasal sorunların boyutlarına bakmak, geniş kapsam ve çeşitlilikle siyasal sorunlarda ortaya çıkan siyasal tercihlerce sağlanıyor.

Gelişme öncesi iyi yönetim, yerel ekonomileri desteklemek amacıyla kamu ve özel sektör faaliyetlerinin birleşmesinden oluşmakta. Benzer işbirlikleri kentteki ve daha alttaki iş çevreleri arasında ekonomik büyümeden kaynaklanan çıkarların artanlarını paylaşmak üzere kurulmaktadır (Molotch 1976). Bundan dolayı bu model dört model arasında katılımı en az içerendir. Kitlesele katılım basit bir görüş olarak değerlendirilemez. Çünkü katılım, diğer dağıtım şekillerinde ve komşuluk ilişkilerini yeniden gelişiminde olduğu gibi yerel yönetimlerin harcamalarında rekabet sağlayan yeni gelişme stratejilerini hızlı bir şekilde politize eder (Swanstrom 1985). Gelişme stratejileri çok az parçalı olsa da; bir çok yerel aktör büyümede doğrudan dolaylı durgunluğa yol açabilir (Molotch 1976; Logon ve Molotch 1987). Bu stratejiler-politikalar kamu ve özel sektörün kendi kendine yaptığından farklı olarak, daha az aktif destekleyici olma niyetindedir. Çünkü bugünkü uygulamaların temel amaçlarından birisi de, karşılaştırmalı araştırmalarda ve geniş Amerikan literatüründe açığa çıkarılması gereken etnisite derecesi içinde, analitik malzeme olarak kentsel iyi yönetimin kullanılabilceğini ortaya koymaktadır. Peterson'un kentsel politikada büyümeeye yönelik toplu çıkarlar şeklinde getirdiği yaklaşım, Amerikan kentsel politikasının kısa bir özeti olarak değerlendirilebilir (Orum 1991). Benzer şekilde Batı Avrupalı araştırmacılar bu teorilerin Atlantik boyunca nasıl başarılı bir şekilde kabul gördüğü sorusunu soruyorlar (Harding 1995).

Gelişme öncesi iyi yönetim genelde tüm gelişmiş sanayi ülkeleri demokrasi-lerinde yerel ekonomik politikaları yeniden yapılandıran kentsel politikanın en yalın sektörlerine hitap ediyor. Böylece ulusal çapta farklılaşan yerel ekonomik gelişme politikaları için legal ve ekonomik bir çerçeve çizilmesine rağmen, kentsel politikayı vergi tabanı ve vergi gelirlerinden dolayı özel sermayeye bağlayan temel sorun yine aynı yerde kalıyor, farklı nedenlere dayansa da! Almanya, Hollanda ve İskandinav ülkelerinde, yerel yönetimlerin gelirleri, genelde, ilk olarak devletten gelmekte ve yerelden daha fazla ulusal çapta vergilerden kaynaklanmaktadır.

Böylece özel sektör, genel anlamda vergi gelirlerine dönüşen meslekler ortaya çıkarmaktadır. Emin olunuz ki, bu ülkelerde özel yatırım amaçlı rekabet ABD'de olduğu gibi çok şiddetlidir (Kantor ve Savitch 1993; Lesjo 1994; Pierre 1992b).

Katılımcılar: Gelişme öncesi iyi yönetimde tipik katılımcılar, alt tabakalarda yer alan seçkinler ve yerel ekonomide artan çıkarı paylaşan seçilmiş görevlilerdir. Büyümeden doğrudan ya da dolaylı çıkarları bulunan bir çok aktör bulunmasına rağmen (Logan ve Molotch 1987), yönetsel iyi yönetim kadar seçkin bir iyi yönetim modelidir. İyi yönetimde etkili olabilmeye fırsat tanıyan yetkiyi dağıtıcı amaçları sınırlandıran sınırlı katılım, kentsel rejimler üzerinde popülist bir destek olarak değerlendirilebilir (Swanstrom 1985).

Amaçlar: Açıkçası gelişme öncesi iyi yönetim, ekonomik büyüme amacına sahip idea olarak görülmeli ve bu büyüme uzun dönemli olarak kabul edilmelidir. Son yıllarda özellikle toprak temelli üretim tarzından bilgi yoğun ve küçük çaplı iş alanlarına geçilmesiyle birlikte, bu şekil büyümenin kaynakları da değişmiştir.

Araçlar: Yerel ekonomiyi desteklemek amacıyla, kentsel planlama kaynakların bölgesel yönetimlerden ulusal yönetimlere kaydırılması ve alt yapıya yönelik gelişme gibi çok geniş ve farklı yerel yönetim araçları bulunmaktadır. Bunun yanında her ne kadar daha önemli olsa da, önemli diğer bir araç da yatırımlara cazip gelecek uygun bir kent imajı oluşturabilmektir (Pagana ve Bowman 1995). Bununla birlikte daha da önemlisi gelişme öncesi iyi yönetim, sabit işlevsel bir sağduyudan hoşlanan kamu ve özel sektörün kurumsallaşma ortaklığı temelinde gerçekleşecektir.

Çıktılar: Birçok çalışma, yerel siyasal tercihin, ekonomideki yapısal değişimin parametreleri çerçevesinde, yerel ekonomideki büyüme hususunda farklılıklar yarattığını ortaya koymaktadır (Clarke 1995; Keating 1993; Logan ve Molotch 1987; Pagano ve Bowman 1995; Stoneve Sanders 1987). Bununla birlikte siyasal tercih ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki, yerel ekonomi üzerindeki yapısal değişikliklerin boğucu etkileri ile karşılaştırıldığında, oldukça zayıf görülmektedir.

REFAH İYİ YÖNETİM MODELİ

Amerikan politikasında federal ve yerel büyüme sonrası stratejiler arasındaki kurumsal ve siyasal analizlerde, Mollenkopt(1983,40) kentlerin ekonomik, tarihsel gelişmelerine bağlı olarak oldukça aydınlatıcı bir tipolojisini çizdi. Birçok ekonomik yeniden yapılanma sorunu ile karşı karşıya kalan eski sanayi kentleri, tek tipte yerel ekonomiyi yeniden oluşturmada başarılı olamadılar. Benzer alt yapıda fakat kendilerini idari ve hizmet merkezleri olarak görerek yeniden pozisyon almada başarılı olan kentler ise bu alanda başarılı oldular.

Kentlerin üçüncü sınıflandırması, zayıflayan sanayi sektörünün mirasını üstüne almaksızın ekonomik gelişme deneyimi gösteren yeni kentler (örneğin Güneybatı Amerika kentleri)dir. Burada ilgi alanımız birinci sınıf kentler üzerinde yoğunlaşıyor. Bunlar yerel ekonomiyi temelde yeniden tanımlamak için kamu kuruluşları veya iş adamlarını bir araya getirmeyen ancak genelde başarılı görülen yerel sanayilerin oluşturduğu kentlerdir. .

Gurr ve King(1987,191-202) bu tartışmayı bir taraftan durgun yerel pazar ekonomileri karşısında diğer taraftan politikalar üzerindeki aktif ve pasif devlet gücü arasında karşılaştırma yaparak daha da öteye götürmüştür. Kentleri devlet

politikalarının şekillendirme süreci içine koymuş ve bu oluşumu refah kentleri olarak adlandırılan durgun yerel ekonomilerce şekillendirmiştir.

178

Refah iyi yönetimini kentsel politikanın ve ekonomik kurgularının bir türünü göstermektedir. Bu kentler yerel ekonomi içinde çok sınırlı bir büyüme potansiyeline sahiptir. Sermayenin ekonomi içerisine asıl akışı refah sisteminden kaynaklanmaktadır. Kentler özellikle devlete karşı hassas bir bağımsızlık ortamına konulmaktadır. Zaten batı demokrasilerindeki oldukça kapsamlı devlet-yerel yönetim ilişkilerini belirtmiştik. Fakat bu olumsuz durum ayrı bir bağımlılık durumunu ortaya koymaktadır.

Kentin, yüksek işsizlik ve kitlesel stratejilerdeki hayal kırıklığı ile katlanarak büyüyen sanayi mirası sık sık kentlerin siyasal olarak sola kaymasına neden olmuştur. Batı Avrupa da bu tür kentler genelde tarımsal kent bölgelerinde yer almıştır. Fransa-Lille, Almanya-Ruhr Vadisi, İsveç-Bergslagen bölgesi, İngiltere-Midlands ve Merseyside bölgeleri ve İskoçya-Clydeside bölgesi bu duruma örnek olarak verilebilir. Avrupa'daki kitlesel politikalara uzak duran yerel ekonomideki çökmeye gösteren ideolojik uyumun Amerika'daki durumu, bu tür yerel ekonominin tarım kökenli imalat sanayine daha uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Bu tür kentler Amerika'da yerel ekonominin yeniden yapılanmasında başarılı olan çok sayıda yerel birim bulunmasına rağmen, bir tür tembellik göstergeleridir (Rodwin ve Sazanami1991).

Gurr ve King (1987,200), ustaca bir şekilde refah kentlerini; gelişmiş kapitalist toplumların ekonomik arka suları, geniş çaplı bir şekilde özel sermayenin terk edildiği yerler, bölgesel gelişme için planların yapıldığı ve yüksek oranda bağımsız ve özellikle hükümet ile ilgili harcamalarda belli bir düzeyde topluluğun ve bireyselliğin korunduğu kentler olarak göstermektedirler Merkezi yönetime bu şekil bir bağımsızlığın verilmesi, bu iyi yönetim modelinin devleti mümkün olan en geniş alanda, hizmet sağlayıcı yapmaktadır. Kentsel siyasal liderleri, devletle kentler tatmin edici programların yapılması konusunda güven veriyorlar. Gerçekten bu şekil kaynak hareketliliği sık sık özel sektörü canlandırmaktan çok daha önemli olabiliyor. Çünkü kısmen stratejilerdeki belirsizlik kısmen de siyasal nedenlerden dolayı birleşik sektörlerin arasında ağların geliştirilmesinin çözüm olmaması, bu duruma neden olmaktadır.

Refah iyi yönetimini, kentlerin kötü durumu nedeni ve kökeni olduğuna inanılan özel sektöre yönelik düşmanca bakış açısını sergileyen toplu siyasal gereklilikleri bir araya getirir. Devletle yakın temaslarda öne çıkan öncelik -ister siyasi ister idari kanallardan olsun- kenti yerel ekonomiden koparma eğiliminde. Bu durum ekonomideki gerilemeye yönelik sorunlara artırıyor. Bunun da ötesinde ekonomik sorunlara yönelik olarak devlet, bazı kısa dönemli sorunlarla ilgili sübvanselerde bulunsa da, sanayide yeniden yapılanma sonucunda

devletin sosyal maliyetleri ne kadar uzun karşılayabilirse, bu oranda yerel vergi tabanını geliştirme çabası da, öncü rol oynayan yerel otoritelere karşı devlete hızlı bir düşünlük oluşuyor. Sonuç olarak kentlerdeki bu siyasal çarpışmalar potansiyel özel yatırımcıları korkutuyor (Parkinson, 1990). Böylece refah iyi yönetim modelindeki temel çelişki, özel sektör yatırım ve kentsel politikalara uygun pazarlar için diğer iyi yönetim modellerinden daha gerekli olan bu iyi yönetim modelini besleyen kentsel politik ve ekonomik bir çevre bulunmasına rağmen, iyi yönetim modeli benzer yatırımları cezbetmek için en azından uyumlu bir yapıda bulunmakta.

Kısacası refah iyi yönetim modeli antikapitalist düşüncelerden sonuçlar çıkarmakta ve vergi tabanının aşınmasını telafi etmek için yüksek hükümet kademelerinde ağlar kullanmaktadır. Hükümetler içi ilişkilerin dışında, bu iyi yönetim modeli, burada açıklanan iyi yönetim modelleri arasında en az benimseneni. Örneğin açıkça özel sermaye ile ortaklık kurma konusunda isteksiz.

Katılımcılar: Refah iyi yönetim modelinin temel katılımcıları yerel yönetim memurları ve devletin memur ve bürokratlarıdır. Yerel ve ulusal kurumlar arasındaki tek yönlü ilişki seçilmiş kentlerin desteklenmesinde önemli bir araç olabilir (Mollenkopf 1983).

Amaçlar: Kısa dönemli amaç, yerel ekonomiyi koruyacak devlet fonlarındaki akışı sürdürmek. Uzun dönemli amaç ise daha belirsiz. İngiltere'deki Liverpool gibi bazı gelişmiş kentlerde yerel gelişen rejim, kendi stratejilerine değer biçmekte ve özel sektörle karşı karşıya birlik halinde pozisyon almaktadır (Parkinson 1990). Refah yönetimindeki radikal uyum özel sektörle küçük çaplı mübadeleyi ve yeniden dağıtımı öngörmektedir.

Araçlar: Refah iyi yönetimi modeli başlıca üst düzey yönetim kademelerinde ağlar üzerinde yürür. Bu ağlar siyasi-idari ya da her ikisi şeklinde olabilir.

Çıktılar: Refah iyi yönetimini uzun dönem içerisinde sağlanamaz. Eşit olmayan kalkınma felsefesine (Parkinson ve Judd 1988) 1980'ler boyunca ABD ve İngiltere'de destek gören yerel ekonomik gelişme üzerinde Darwinistik bir perspektife sahip. Buna göre kendi ekonomik büyümesini sürdüremeyen kentler, suni bir şekilde devlet tarafından desteklenemez. Daha da ötesi, İskandinavya ülkeleri ve Hollanda gibi refah devletlerinde, merkezi devlet-yerel yönetim ödeneklerinde kesintilere neden olacak bütçe açıklarını büyütme konusunda oldukça deneyimlidir. Bundan dolayı zayıflayan kentleri ve bölgeleri desteklemek artık geçerli bir görüş değil.

İyi yönetim modellerinde bağımlılıkla ilgili veriler kentsel ekonomik politikalar ve pazar ekonomileri arasında farklı ilişkiler tanımlamaktadır. Hem olumlu hem de olumsuz bağımlılıkta, kentsel politika aktif iyi yönetiminden çok daha ekonomiye yönelik oluyor. Olumlu yani pozitif bağımlılıkta kentsel politika pazar ekonomisine uymakta hatta katkıda bulunmaktadır. (Oysa olumsuz bağımlılıkta kentsel ekonomik gelişme politikaları etkin bir şekilde ekonomik sistemin fonksiyonelliğine katkıda bulunan kapitalist ekonomi tarafından oldukça sıkıntıya düşürülmektedir. Hula'nın tarif ettiği (1993,38) olumlu bağımlılığın bir sonucu olarak yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılmasında, yerel yönetimle, kamu kuruluşlarında mümkün olmayan bir şekilde özel kaynakların düzeyini ve çeşitliliğini artıran, diğer taraftan da geleneksel ekonomik elitlere yönelik program hedefleri belirleyen popüler kontrolü azaltabilen yöntemlerle çalışmaktaydı.

Dört iyi yönetim modeli arasında, ancak kentlerin idari bölümlerinin umduğu çatışmalara neden olacak belirgin farklar bulunmaktadır. Kentler, farklı iyi yönetim modellerinin geliştirilmesinde başarılı olan farklı parçalardan oluşan parçalara ayrılmış yapılara ve örgütler arası kuruluşlara izin vererek, farklı kurum ve kuruluşları kapsar hale gelmişlerdir. Modellerin ortaya koyduğu kentsel politika üzerindeki farklı perspektifler kentsel yönetilememenin, kent yönetimi bünyesinde amaçlar ve değerler ile ilgili yaşanan çatışmaların bir sonucu olduğunu belirtmektedir. Bu elbette, kentleri aynı zamanda farklı dört iyi yönetim modelini de sergileyeceği demek değildir. Bunun yerine, argümanımız, farklı iyi yönetim modellerinin farklı siyasal tercih etrafında olmasından dolayı, örgütsel stratejileri ve anahtar katılımcıları, birimler arası çatışmanın en az olacağı modelin izlenmesi konusunda konsensüs sağladığı şeklindedir.

Gelişme ötesi ve yönetsel iyi yönetim amaç olarak ileri sürülebilir. (Çıktılar üzerinde odaklaştıklarından dolayı). Süreç çok az çıkara dayalı. Bunun yerine bu iyi yönetim modelleri gerekli klasikleşmiş süreci bypass etme eğilimindedir. Gelenekler ve girişimci çabalar üzerinde yürümektedirler. Refah ve korporatist iyi yönetim, diğer taraftan, vurguların unvanlar ve sunum üzerine olduğu bir süreç olarak karşımıza çıkıyor. Bu şekilde klasik süreci devam ettirmiş oluyor.

SONUÇ: KURUMSAL TEORİ İLE KENTSEL İYİ YÖNETİM MODELLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu makalede kısaca özetlenen dört iyi yönetim modeli, siyasal amaçlar, kültürel değerler, normlar, pratikler ve tekrar eden siyasal davranış örüntüleri veya diğer bir anlatımla kentsel politikanın farklı kurumlarından oluşur (March

ve Olsen 1989). Ayrıca her model kendi iç bağımsızlık yapısında yürür ve her modelde iyi yönetim, kentin hareket kapasitesi artırılırken benzer şekilde ihtimalleri kapsayacak yada azaltacak şekilde organize olmuştur (Stone 1989). Ayrıca her iyi yönetim modeli kendi örgütsel mantık ve kurgusuna sahiptir. Yerel yönetimler çerçevesinde farklı sektörler farklı iyi yönetim modellerini savunmak eğilimindedirler. Savitch'in de belirttiği gibi (1990,152) yerel devletler artık bir bütün halinde değil ancak çok boyutlu bir olgu olarak farklı şekillerde farklı gündemlerle, farklı sorunlarla uğraşarak, farklı baskılara karşılık vererek, farklı unsurları yansıtarak hareket etmektedirler. Örneğin sosyal bir tabaka olarak işçilerin gelişim sonrası iyi yönetimi desteklemelerini beklemek veya yerel ekonomik gelişme ofislerinin refah iyi yönetim modelinde anahtar oyuncu olduklarını söylemek mümkün değil. Aksi takdirde yerel devletin mantığını çok abartmış oluruz (Wirth 1974).

Burada izahı yapılan analitik model, kentsel iyi yönetimin amacına ve anlamına sadece uyum sağlamıyor, aynı zamanda yerel yönetimler çerçevesinde kentsel politikanın heyecanını yakalamak için de bir yol gösteriyor. Gerçekten, yerel yönetimleri takip ettiği farklı ve mücadeleye açık iyi yönetim modelleri çerçevesinde oluşan heyecan; kentlerin dış çevre ile olan ilişkilerini genelleştirmeye dönük fazla yük getiren betimlemelerde bulunuyor (Viteritti 1990).

Kentsel iyi yönetim modelinde sorun; bu perspektiften öncelikler arasındaki farklılıklar, araçlar, yerel devletin farklı kademeleri arasındaki stratejiler veya Pierce'nin (1993,39)'da belirttiği iyi yönetim boşluğu (örgütsel yetersizlik ve örgütler arası koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan (ayr. iç.Warren, Rosentraub ve Weshler 1992)) tarafından açıklanabilir. Bu durum iyi yönetimin kentlerden öteye sektörel bir olgu olduğu anlamına gelmez fakat bu yerel yönetimlerin yönetilemezliğinin önemli bir nedeni olarak iyi yönetim amaçlarını gösteren örgütler arası gerilimleri ortaya koyar.

Kurumsal teori, yerel yönetimleri örgütsel ve normatif boyutlarını analitik olarak ayırabilmeyi sağlamaktadır. Yerel yönetimlerin klasik maliyesinde yerel devletin örgütsel düzenlemeleri yerel demokrasinin temel formlarından çıkarılmış olarak değerlendirilebilir. (ayr.iç.Norton 1994). Kurumsal yaklaşım, yerel yönetimlerin örgütsel yapısının siyasal değişiminin nasıl olduğunu gösterir. Ancak yerel yönetimleri değerler sisteminin bir bütün olarak görerek ve yerel yönetim yapılarını birbirlerine bağlayarak değil. Ayrıca kurumsal teori, kentsel iyi yönetimin anlaşılmasında en azından önemli bir araç durumundadır. Çünkü iyi yönetime anlam kazandıran, yön veren değerler, normlar sistemini belirtmektedir. Bu durum kentlerin aktif olarak belirli bir iyi yönetim modelini seçip seçmeyecekleri veya bu modellerin kent yönetimi çerçevesinde geçmişte

kalan dış bağımlılıklar ve gerilimlere sahip olmadığı sorusunu gündeme getiriyor. Burada sorun, iyi yönetimin içinde yerel yönetimlerin üstlendikleri rol. Diğer teorik çalışmalarda iyi yönetimin bazı zaman sanatsal ele alınmış, genel sorunların yeniden çözümünü sağlayacak kendi kendini yöneten ağlar olarak değerlendirilmiş((Campbell, Hollingsworth, ve Lindberg 1991; Rhodes 1996).

İyi yönetim modellerinde İdarenin rolü, geniş çaplı, farklı roller oynamak veya kamu özel sektör faaliyetlerinde anahtar konumda olmak arasında değişebilir. Böylece kentsel politikada yerel otoriteler iyi yönetime bir gündemle girerler ve belirledikle hedeflere ulaşmak için çalışırlar. Siyasal ve örgütsel amaçların genişlik boyutu kentsel siyasal ekonominin politika sektörünün ve ulusal politik geleneklerin yapısına bağlı olarak diğer aktörlerin de dahil edilmesin gerekli kılar. Böylece iyi yönetimin yapısı araçların seçimine ve farklı aktörlerin hariç tutulması veya dahil edilmesine bağlı olarak nötr bir değer değildir. Fakat kentsel partizanca bölüşüm ötesinde siyasal değerleri muhafaza eder.

Bu gözlem dört kentsel iyi yönetim modeli arasında siyasal-örgütsel ve kurumsal ilişkilerin neler olduğu sorusunu gündeme getiriyor. Bazı modeller temel değerleri paylaşıyor. Bu durum yönetsel ve büyüme sonrası iyi yönetimle ilgili. Bu iki modelde pazar tabanlı kentsel iyi yönetim modeli olarak korporatist ve refah iyi yönetimi de böyle. Ne kadar pazar güçlerinin kontrolünü kapsasa da.

Birçok yerel yönetim sisteminde ademi merkezileşme örgütlerin çevreleriyle daha yakın örgütle içinde alt kültürler yaratmaktadır. Bu durum merkezin kontrolünü zayıflatırsa da, bir çok alanda örgütsel bölümlerin yönetilme kapasiteleri artar. Böylece yerel devletin örgütsel parçalanması yerel yönetimleri kentsel politikada yer alan kurumlar arasındaki potansiyel çatışmaya eşlik edilmesine yardımcı olur.

Yansıyan ikinci sonuç, kentsel iyi yönetimin anlaşılmasında okur yazarların arttığıdır. İyi yönetimin modellerinde açıkça sosyal istikrar ve tutarlılığıyla dış çevrelerin ve politik-ekonomik ve idari uygulanabilirliği olan yerel yönetim örgütlerine gerek duymaktadır. Bu gerekliliklerin her ikisi de ekonomik gelişimin bazı aşamalarında da gereklidir. Bununla beraber oldukça derin ve yoğun siyasal sosyal örgütsel parçalanmaya uğrayan kentler için iyi yönetim muazzam bir meydan okuma ortaya koymaktadır.

Bu makale kurumsal teorinin karşılaştırmalı kentsel politikaya cazip bir teorik çerçeve ortaya koyduğunu özetlemektedir. Tartışmalı olsa da geleceğe yönelik önemli bir meydan okuma bu araştırmada kurumsal teori ile bağ

kurularak kentlerin nasıl ve niçin kamu-özel sektör oluşumunda ve ortak amaçlarında farklı roller oynamasını ve bu rollerin sonuçlarının açığa çıkarılmasının anlaşılmasına yardım etmek amacıyla, araç olarak kullanılmıştır (Clarke 1995; Stoker 1995b, 1998). Benzer araştırmalar uluslararası ve aynı ulusal kapsamda kendi aralarında karşılaştırmalı olabilir. Her iki yaklaşım da kentsel iyi yönetimin anlaşılmasına katkıda bulunacaktır.

KAYNAKÇA

- Aykaç, Burhan; ,Vancouver'den İstanbul'a HABİTAT II, Karınca, Yıl:62, Sayı:714, Haziran 1996.
- Beauregard, R. A. 1996. City planning and the postwar regime in Philadelphia. In *Reconstructing urban regime theory*, edited by M. Lauria, 171-88. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Campbell, J. L., J. R. Hollingsworth, and L. N. Lindberg, eds. 1991. *Governance of the American economy*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
- Clarke, S. E. 1995. Institutional logics and local economic development: A comparative analysis of eight American cities. *International Journal of Urban and Regional Research* 19:513-33.
- Coser, L. A. 1956. *The functions of social conflict*. London: Routledge Kegan Paul.
- Dalton, R. J. 1996. *Citizen politics: Public opinion and political parties in advanced industrial democracies*. Chatham, NJ: Chatham House.
- DiGaetano, A., and J. S. Klemanski. 1993. Urban regime capacity: A comparison of Birmingham, England, and Detroit, Michigan. *Journal of Urban Affairs* 15:367-84.
- Dowding, K. 1996. Public choice and local governance. In *Rethinking local democracy*, edited by D. King and G. Stoker, 50-66. London: Macmillan.
- Elder, N., A. H. Thomas, and D. After. 1982. *The consensual democracies? The government and politics of the Scandinavian states*. Oxford, UK: Martin Robertson.
- Fry, E. H. 1989. The new international cities era: The global linkages of North American cities with emphasis on Los Angeles and San Francisco. In *The new international cities era: The global activities of North American municipal governments*, edited by E. H. Fry, Lee H. Radebaugh, and Panayotis Soldatos, 5-35. Provo, UT: David M. Kennedy for International Studies, Brigham Young University.

- Goldsmith, M. 1997. Changing patterns of local government. *ECPR News* 9:6-7.
- Gottdiener, M. 1987. *The decline of urban politics*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Gurr, T. R., and D. S. King. 1987. *The state and the city*. London: Macmillan.
- Harding, A. 1995. Elite theory and growth machines. In *Theories of urban politics*, edited by D. Judge, G. Stoker, and H. Wolman, 35-53. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hernes, G., and A. Selvik. 1983. Local corporatism. In *Organizing interests in Western Europe*, edited by S. Berger, 103-19. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
- Hill, R. C. 1984. Urban political economy: Emergence, consolidation, and development. In *Cities in transformation*, edited by M. P. Smith, 123-37. Beverly Hills, CA: Sage.
- Hobbs, H. H. 1994. *City hall goes abroad: The foreign policy of local politics*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hollingsworth, J. R., P. C. Schmitter, and W. Streek, eds. 1994. *Governing capitalist economies*. Oxford: Oxford Univ. Press.
- Hula, R. C. 1993. The state reassessed: The privatization of local politics. In *The new localism: Comparative urban politics in a global era*, edited by E. G. Goetz and S. E. Clarke, 22-45. Newbury Park, CA: Sage.
- Hyden, G. 1992. Governance and the study of politics. In *Governance and politics in Africa*, edited by G. Hyden and M. Bratton, 1-26. Boulder, CO: Lynne Rienner.
- Jones, B. D., and L. W. Bachelor. 1986. *The sustaining hand: Community leadership and corporate power*. Lawrence: University Press of Kansas.
- Kantor, P. 1997. Pathways of governmental power in business politics: The politics of collective action during New York's industrial age. Paper delivered at the annual meeting of the Urban Affairs Association, April, Toronto, Canada.
- Kantor, P., with S. David. 1988. *The dependent city*. Glenview, IL: Scott, Foresman.
- Kantor, P., and H. V. Savitch. 1993. Can politicians bargain with business? A theoretical and comparative perspective on urban development. *Urban Affairs Quarterly* 29:230-55.

- Katzenstein, P. J. 1984. *Corporatism and change: Austria, Switzerland, and the politics of industry*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- , 1985. *Small states in world markets: Industrial policy in Europe*. Ithaca, NY: Cornell Univ. Press.
- Keating, M. 1991. *Comparative urban politics*. Aldershot, UK: Edward Elgar.
- , 1993. The politics of economic development: Political change and local development policies in the United States, Britain, and France. *Urban Affairs Quarterly* 28:373-96.
- King, D. S. 1987. The state, capital and urban change in Britain. In *The capitalist city*, edited by M. P. Smith and J. R. Feagin, 215-36. London: Basil Blackwell.
- King, D. S., and G. Stoker, eds. 1996. *Rethinking local democracy*. London: Macmillan.
- Kooiman, J., ed. 1993. *Modern governance*. Newbury Park, CA: Sage.
- Le Gales, P. 1997. Urban governance and policy networks. Paper presented at the annual meeting of the American Political Science Association, August, Washington, DC.
- Lesjo, J. H. 1994. Local economic development: Lessons from the Free Commune Experiment. In *Towards the self-regulating municipality*, edited by H. Baldersheim and K. Stahlberg, 153-68. Aldershot, UK: Dartmouth.
- Lipsky, M. 1980. *Street level bureaucracy: The dilemmas of individuals in public service*. New York: Russell Sage.
- Logan, J. R., and H. L. Molotch. 1987. *Urban fortunes*. Berkeley: Univ. of California Press.
- March, J. G., and J. P. Olsen. 1984. The new institutionalism: Organizational factors in political life. *American Political Science Review* 78:734-49.
- , 1989. *Rediscovering institutions*. New York: Free Press.
- , 1995. *Democratic governance*. New York: Free Press.
- Mollenkopf, J. H. 1983. *The contested city*. Princeton, NJ: Princeton Univ. Press.
- Molotch, H. L. 1976. The city as a growth machine. *American Journal of Sociology* 82:309-55.

- , 1990. Urban deals in comparative perspective. In *Beyond the city limits*, edited by J. R. Logan and T. Swanstrom, 175-98. Philadelphia, PA: Temple Univ. Press.
- North, D. C. 1990. *Institutions, institutional change and economic performance*. Cambridge, UK: Cambridge Univ. Press.
- Norton, A. 1994. *International handbook of local and regional government*. Aldershot, UK: Edward Elgar.
- Offe, C. 1984. *Contradictions of the welfare state*. Cambridge: MIT Press.
- Olsen, J. P. 1986. *Organized democracy*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Orum, A. M. 1991. Apprehending the city: The view from above, below and behind. *Urban Affairs Quarterly* 26:589-609.
- Osborne, D., and T. Gaebler. 1992. *Reinventing government*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Pagano, M. A., and A. O'M. Bowman. 1995. *Cityscapes and capital: The politics of urban development*. Baltimore, MD: Johns Hopkins Univ. Press.
- Parkinson, M. 1990. Leadership and regeneration in Liverpool: Confusion, confrontation, or coalition? In *Leadership and urban regeneration*, edited by D. Judd and M. Parkinson, 241-57. Newbury Park, CA: Sage.
- Parkinson, M., and D. Judd. 1988. Urban revitalization in America and the U.K.: The politics of uneven development. In *Regenerating the cities: The UK crisis and the US experience*, edited by M. Parkinson, B. Foley, and D. Judd, 1-8. Manchester, UK: Manchester Univ. Press.
- Peters, B. G. 1996a. Political institutions, old and new. In *A new handbook of political science*, edited by R. E. Goodin and H. -D. Klingemann, 205-20. Oxford, UK: Oxford Univ. Press.
- , 1996b. *The future of governing: Four emerging models*. Lawrence: University Press of Kansas.
- Peters, B. G., and J. Pierre. 1998. Governance without government: Rethinking public administration. *Journal of Public Administration Research and Theory* 8:223-42.
- Peterson, P. E. 1981. *City limits*. Chicago: Univ. of Chicago Press.
- Pickvance, C., and E. Preteceille, eds. 1991. *State restructuring and local power: A comparative perspective*. London: Pinter.
- Pierce, N. R. 1993. *Citistates*. Washington, DC: Seven Locks Press.

- Pierre, J. 1992a. Organized capital and local politics: Local business organizations, public-private committees, and local government in Sweden. *Urban Affairs Quarterly* 28:236-57.
- , 1992b. *Kommunerna, Naringslivet och Naringspolitiken: Sveriges Lokala Politiska Ekonomier* (Municipalities, private business, and local industrial policy: Urban political economies in Sweden). Stockholm: SNS Forlag.
- , 1994. *Den Lokala Staten* (The local state). Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- , ed. 1998. *Partnerships in urban governance: European and American experience*. London: Macmillan.
- Pierre, J., and S. -C. Park. 1997. The dynamics of abstract and manifest institutional change: MITI and the "Japanese miracle" reconsidered. *Governance* 10:351-76.
- Pollitt, C. 1990. *Managerialism in the public service*. Oxford, UK: Basil Blackwell.
- Pressman, J. L., and A. Wildavsky. 1973. *Implementation*. Berkeley: Univ. of California Press.
- Rhodes, R.A.W. 1996. The new governance: Governing without government. *Political Studies* 44:652-67.
- , 1997. *Understanding governance: Policy networks, governance, reflexivity and accountability*. Philadelphia, PA: Open Univ. Press.
- Rodwin, L., and H. Sazanami, eds. 1991. *Industrial change and regional economic transformation*. London: HarperCollins.
- Rothstein, B. 1996. Political institutions: An overview. In *A new handbook of political science*, edited by R. E. Goodin and H. -D. Klingemann, 133-66. Oxford, UK: Oxford Univ. Press.
- Rustow, D. A. 1954. *The politics of compromise*. Princeton, NJ: Princeton Univ. Press.
- Savitch, H. V. 1990. Postindustrialism with a difference: Global capitalism and world-class cities. In *Beyond the city limits*, edited by J. R. Logan and T. Swanstrom, 150-74. Philadelphia, PA: Temple Univ. Press.
- , 1998. The ecology of public-private partnerships: Europe. In *Partnerships in urban governance: European and American experiences*, edited by J. Pierre, 175-86. London: Macmillan.
- Scott, W. R. 1995. *Institutions and organizations*. Thousands Oaks, CA: Sage.

- Sharpe, L. J. 1988. The growth and decentralisation of the modern democratic state. *European Journal of Political Research* 16:365-80.
- Stoker, G. 1995a. Regime theory and urban politics. In *Theories of urban politics*, edited by D. Judge, G. Stoker, and H. Wolman, 54-71. Thousand Oaks, CA: Sage.
- , 1995b. The comparative analysis of urban regimes. In *Urban and regional policy*, edited by J. Pierre, 384-99. Aldershot, UK: Edward Elgar.
- , 1998. Public-private partnerships and urban governance. In *Partnerships in urban governance: European and American experiences*, edited by J. Pierre, 34-49. London: Macmillan.
- Stone, C. N. 1987. The study of the politics of urban development. In *The politics of urban development*, edited by C. N. Stone and H. T. Sanders, 3-24. Lawrence: University Press of Kansas.
- , 1989. *Regime politics: Governing Atlanta, 1946-1988*. Lawrence: University of Kansas Press.
- Stone, C. N., and H. T. Sanders, eds. 1987. *The politics of urban development*. Lawrence: University Press of Kansas.
- Swanstrom, T. 1985. *The crisis of growth politics*. Philadelphia, PA: Temple Univ. Press.
- , 1988. Semisovereign cities: The politics of urban development. *Polity* 21:83-110.
- , 1993. Beyond economism: Urban political economy and the postmodern challenge. *Journal of Urban Affairs* 15:55-78.
- Teune, H. 1995. Local government and democratic political development. *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 540:11-23.
- Villadsen, S. 1986. Local corporatism? The role of organisations and local movements in the local welfare state. *Policy and Politics* 14:247-66.
- Viteritti, J. P. 1990. Public organization environments: Constituents, clients and urban governance. *Administration and Society* 21:425-51.
- Vogel, R. K. 1992. *Urban political economy*. Gainesville: Univ. Press of Florida.
- Warren, R., M. S. Rosentraub, and L. F. Weschler. 1992. Building urban governance: An agenda for the 1990s. *Journal of Urban Affairs* 14:399-422.
- Wirt, F. 1974. *Power in the city: Decision making in San Francisco*. Berkeley: Univ. of California Press.